

26.V.2020 .III B J.polski
J. Jankowska

Temat : Religijność wsi w „Chłopach” Władysława S.Reymonta.

Polecenia : Przeczytaj fragmenty powieści zamieszczone do lekcji 29 w podręczniku „Zrozumieć tekst. Zrozumieć człowieka” cz.2.2. Przypomnij sobie sceny z ekranizacji powieści prezentujące religijność chłopów lipeckich.

Notatkę poniższą przepisz do zeszytu.

1. Religijność chłopów.

Ksiądz był osobą bardzo szanowaną we wsi. Na znak szacunku chłopcy całowali księdza w rękę.

Ksiądz pełnił rolę wychowawcy, miał prawo zwracać uwagę na niemoralne postępowanie człowieka. Nawet z ambony podczas mszy publicznie wytykał ludziom złe nawyki, złe zachowanie. Ksiądz piętnował pogańskie zwyczaje, które jeszcze pojawiały się na wsi w niektórych obrzędach.

W kościele, bogaci gospodarze zajmowali miejsca najbliżej ołtarza. Im mniej majątni byli gospodarze, tym dalej od ołtarza siedzieli. Tylko gospodarze mogli usługiwać księdzu podczas obrzędów kościelnych. Podczas mszy, biedni chłopcy, komornicy i parobki mogli stać w kruchcie albo przed drzwiami kościoła. Chłopcy wierzyli, że taki porządek społeczny wyznaczył Jezus i grzechem jest próba jego zmiany. Dlatego Kuba (parobek Boryny) został skarcony, gdy odważył się przyjść bliżej ołtarza. W niedzielę, do kościoła chłopcy zakładali odświętny strój.

2. Obecność przedchrześcijańskich zwyczajów w obrzędach religijnych:

W Dzień Zaduszek Kuba z Witkiem poszli na cmentarz. Kuba wyjął z kieszeni kilka zaoszczędzonych kromek chleba, kruszył je i rozrzucał na groby mówiąc: „pożyw się duszo chrześcijańska”. Parobek wierzył, że w ten sposób może pomóc duszom cierpiącym. Taki zwyczaj wywodzi się z pogańskiego obrzędu czci dziadów (podobny kult zmarłych opisany jest w II cz. Dziadów A. Mickiewicza). Kuba wierzył, że w Dniu Zaduszek pokutujące dusze mają prawo odwiedzić swoich bliskich. Mimo iż ksiądz zakazał takiego obrzędu, chłopcy go stosowali.

3. Ludowe wierzenia obecne podczas świąt Bożego Narodzenia.

W czasie Wigilii Bożego Narodzenia, po skończonej wieczery, Dominikowa poszła do obory i dawała opłatek niektórym zwierzętom. Opłatek dostawały tylko te zwierzęta, które były obecne przy narodzinach Jezusa. Na przykład koń nie dostał opłatka, bo tego zwierzęcia nie było przy narodzinach Jezusa. Chłopcy wierzyli także, że w wigilię zwierzęta mówią ludzkim głosem. Witek (parobek Boryny) i Józia (córka Boryny) próbowali w wigilię Bożego Narodzenia rozmawiać z krową i koniem, ale zwierzęta nie reagowały, więc uznali, że są grzesznymi dziećmi a z ludźmi grzesznymi zwierzęta nie rozmawiają.

Praca w domu : Przeczytaj fragmenty powieści „Chłopi” z lekcji 28 w podręczniku. Przygotuj się do tematu : Relacje między dziećmi i rodzicami w powieści Władysława Stanisława Reymonta.